

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ven. Viri Thomæ Malleoli A Kempis, Canonici Regvlaris
Ordinis D. Avgvstini. Opera Omnia**

Thomas <von Kempen>

Dvaci, 1625

De Ioanne Ketel humili coco. XII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45790](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45790)

VITA IOANNIS CACABI. 1007
sancti Gregorij Papæ, quem speciali deuotione dilexit. Sepultus
est autem cum fratribus suis, in cœmeterio maioris ecclesiæ, apud
sanctum Lebuinum.

V I T A
IOANNIS CACABI
VVLGO KETEL,
QVI HVNILIS COQVVS FVIT.

1. **E**Rat quidam humilis seruus Christi in domo domini Florē-
tij, Ioannes Ketel nomine, coquina officio deputatus; qui
despectis omnibus mundanis, elegit viam sanctę paupertatis in
terris, vt æternas diuitias cum sanctis possideret in cælis. Nam
per opera misericordiæ & charitatis meruit ingressum perennis
felicitatis. Hic dudum optimè mihi notus cum Dauentriæ fre-
quentarem; tam humilem se exhibuit moribus & exemplis, vt
contemptum mundi plus factis prædicaret, quàm verbis. Nec ta-
men fuit inanis sermo, cum de Deo loqueretur. Quia om-
nem excellentiam temporalem auditoribus suis persuasit esse
spernendam, nec vllum laborem pro Christi amore abhorren-
dum. Sed quis dignè huius viri loquetur virtutes? At tamen pau-
ca dicere charitas exoptulat, ne margarita in agro dominico
abscondita diutius lateat, sed pro ædificatione plurimorum ad
lucem veniat.

2. Huius natalis ciuitas fuit Duseborch, in comitatu de Marc-
ka, non longè à Wesalia, iuxta Rheni fluminis decursum: cuius
mater Christina filium subsecuta, diem extremum Dauentriæ
clausit in domo sororum. Hic itaque primò negotiator exitit in
partibus Flandriæ & Hollandiæ, mansionem statuens cum mer-
catoribus marinis in Dordraco, sepius tamen habuit inspiratio-
nem bonam ad seruiendum Deo, sed nesciebat qualiter incipe-
ret, aut qua via ad hoc tenderet. Cumque seculi rebus aliquam-
diu prosperè vsus fuisset, tandem meliori consilio inspiratus, co-
gitauit mundi fallaciam & grauem eius seruitutem abijcere, ac
velle sacerdotio fungi, vt Deo honestius in hoc statu seruiret.
Hac igitur occasione postposuit seculi nundinas, & audita fama
deuotorum clericorum in Dauentria, venit illuc cum quibusdam
boni propositi viris inuisere scholas. Et apprehensa aliquanta no-
ticia in grammatica pro intellectu sacræ Scripturę, cum vidiſſet
sanctam conuersationem D. Florentij ac fratrum eius, in alterum
mutatus est virum, & ad seculi renuntiationem acceditur cum mul-
tis. Reliquit regulas Alexandri & Donati, & intrauit scholam cele-
stis exercitij, vt disceret voluntatem Dei in domo D. Florentij;
vbi

vbi plures congregati Christo seruiebant in humilitate fundati,
& in charitate diuina firmati.

3. Petiuit ergo magna instantia ad seruendum fratribus in coquina; vt quamdiu hic viueret, gratum Dei obsequium in humili statu exhiberet. Post multas itaque preces admissus est ad probationem; & depositis vestibus secularibus, indutus est habitu veterano & theristro lineo coquinae sordibus apto. Plus autem in tali integumento delectatus est, quam si stola sacerdotali fuisset amictus. Et factus est exemplum humilitatis & abiectiōnis omnibus, qui in demo erant, tradens se perfectæ mortificationi pro amore crucifixi. Exijt autem fama bonæ conuersationis eius ad aures extraneorum; & mirabantur multi magnates, quod diues quondam illè mercator, nunc effectus est pauperculus coquus; & humilis frater. Nam qui prius proposuerat per scientiam ascendere ad ecclesiastici ordinis dignitatem, postea omni culmine honoris & cuiuscunque dignitatis fastu relicto, nouissimum quaesuit locum, Christum imitando, qui humiliavit semetipsum, formam serui accipiens, discipulis suis ministrando.

Secundus
velut
quidam
sacerdos.

4. Preparauerat autem sibi quaedam preciosa ornamenta sacerdotalia, cum adhuc esset secularis, quæ aureis imaginibus intexta erant, tam pulchra, vt cathedralis Episcopus vel Abbas regalis potuisset ea cum honore deferre. Sed spiritu Dei salubriter informatus, omnia ista postposuit & abiicit; & vendens alijs casulam cum cappa serica, ipse pānis vilibus, nigra tunica & grisea toga inuestitus est, ad seruendum in coquina. Maximas igitur gratias Deo referebat, quod se ad huiuscemodi ministerium vocasset, nec cum multis in seculo perire permisisset. Dixit ergo aliquando cum magna iucunditate cordis ad fratres: Nonne magnus sacerdos factus sum & prælatus, qui omni die bis communico fratres: significans in hac parabola, quod tam manè quam vespere prandium eis preparabat, & Christum in singulis fratribus reficiebat.

5. Sape namque inuentus est flexis genibus orare circa ignem, & cum ollam manu congereret, ore deuotè psallebat. Fecit de coquina oratorium, sciens vbiq̃ esse Deum; & de igne materiali, excitauit spiritualem feruorem. Quæ in Ecclesia audiebat cantari, hæc postea inter opera sua dulciter ruminabat. Sicque Deum mente gerens, foris practicauit coquendo; intus verò vacabat caelestia meditando, nullum tempus infructuosè ducendo, nec interna exercitia sua negligendo. Cibos fratrum tempestiue & sollicitè studuit parare, quia magister cocorum fuit, nil tamen superfluitatis introduxit; sed meliora alijs tribuens, viliora ipse sumebat. Tres Sanctos speciali deuotione sibi prælegit, sanctum

sci-

scilicet Alexium, qui in domo paterna diu in peregrino habitu laetit, & multa despectiua à propria familia patienter sustinuit. Item sanctum Franciscum paupertatis amatorem, qui nihil terreni in hoc mundo possidere voluit. Item sanctam Elizabeth viduam, quæ misericordiæ visceribus affluens, omnia pauperibus distribuit, & omnes mundi diuitias atque honores, tanquam stercorea despezit.

6. Semel loquebatur cum socio suo de sancta paupertate; & cū tanto seruore verba eius sonabant, quòd ex gestu corporis & alteratione vultus, totus videbatur interiùs inflammatus. Quodam die sacro, cū quidam clerici venissent ad eum de schola, cepit eis dicere aliqua bona, & inter cætera hæc ait: Bene inuenimus in euangelio scriptum: Beati pauperes spiritu, quoniam ipsorum est regnum cælorum; sed nullibi legimus: Beati magistri artium. At illi obstupescentes de nouitate verborum, cum multa reuerentiâ eius verba simpserunt. Quibus etiam declarabat sententiâ suâ, quia sine humilitate scientia non prodest, sed paupertate spiritus (id est humilitate) regnum Dei veraciter obtinetur. Nam & humilitas nunc inuenit gratiam apud Deum, & vitam æternam in futuro. Erat autem valde pius & misericors erga pauperes alendos, & præcipuè qui Deo seruire cupiebant. Et cū quidam dicerent, quòd per plateas mendicando parum acquirèrent; satis mirabatur, quòd multi diuites tam tenaces essent, nec pauperibus largiter darent, qui sine magno detrimento sui, possent opera misericordiæ exercere, & maxima præmia à Deo recipere.

7. Volens igitur probare, quòd pauperes dixerant, exiit die quadam sero iam facta, in specie pauperis mendicare panem cum socio sibi deputato. Et clamabat ante fores, dicens: Detis cuidam pauperi peregrino aliquid propter Deum, qui libenter esset in Hierusalem. Non signauit Hierusalem terrenam, quæ occidit Christum & prophetas; sed cælestem patriam, quam inhabitant ciues Sanctorum & Angeli Dei; ad quam suspirauit pauper iste peregrinus Ioannes, corpore interim elongatus à cælesti Hierusalem, mente verò quotidie tendens ad illam. Audiens hanc vocem clericus quidam intraneus, surrexit citò aperire ianuam, vt sciret, quis esset iste peregrinus. Et currens post eum, quæsiuit, dicens: Quis es tu, qui taliter petis? At ille cupiens latere, tacuit, sed victus precibus ait: Ego sum. Tunc ex voce ipsius cognoscens, respondit: Es tu Ioannes Kessel? Mendicas nunc panem? Vnde venit istud? Dixit ergo Ioannes: Taceas, ne facias inde plura verba. Est bona & pia causa. Clericus verò rediens in domum, narrauit domesticis suis, dicens: Mirum, mirum quod vidi, Ioannes Kessel cocus domini Florentij ostiatim quæsit panem. At illi signo

crucis se signantes obstupuerunt, dicentes: Quid iam prætendit ille bonus homo? Et hæc inter se conferentes, ædificati sunt exemplo Ioannis, & quibusdam secretè recitauerunt, quæ gesta sunt. Sed Ioannes domum reuertens, eleemosynarum fragmenta cum magno gaudio portauit in coquinam, & ostendit domino Florentio & fratribus benedictionem sancti panis, quem pro Deo rogauit. Gaudius est autè dominus Florentius, de deuotione humilis coci sui, & ait: Ioanes da nobis partem de eleemosyna tua. Qui respõdit: Libenter dabo vobis inde comedere, sed volo iterum pauperib; de nostris panibus prouidere; quia pauperes non debent sua perdere, sed etiam ampliora recipere. Tunc datum est fratribus aliquid de eleemosynis illis in prædico, & Ioanes accepit integros panes ex promptuario, ad dandũ pauperibus pro Deo, sicut ipsi commissum erat, & facta est lætitia magna in domo illa.

8. Quodam tempore exijt manè haurire aquam de flumine iuxta portam piscium. Intrans autem in nauem cuiusdam piscatoris, vt aquam mundam hauriret, superuenit piscator, & ait: Quid hic habes agere? Exeas citò de nauicula. Tunc ille ferens patienter verba increpantis, omisit haurire aquam, ne hominem offenderet. Videns autem vir ille, quod esset bonus frater, & nihil dicens recederet, misericordia motus est, & ait: Venias huc ad me, & des mihi vasculũ tuum. Et hauista aqua reddidit ei, dicens: Eas nunc in pace. Qui regratians benefactori suo, reportauit aquã in hydria orans deuotè in via, sicut semper facere consuevit, quando pro negotio aliquo exibat. Sciens dominus Florentius ipsũ esse virum virtutis, & ad tolerandũ aduersa fortiter animatum, sæpius eum de negligentia redarguit, culpam ipsi imponens vbi culpabilis non fuit; volens in hoc patientiam eius probare, & alijs ad exemplum monstrare.

9. Cũ igitur quidam pulsarent ad fenestram coquinæ, & alij ante ianuam, festinauit Ioannes respondere singulis pro necessitatibus opportunis. Et illo huc illuc discurrente, pulsauit dominus Florentius manu sua super mensam, vt illi aliquid apporaret, quasi necessitatem haberet. Quo parum tardante propter occupationes, dixit pius pater seriõsè ad cocum suum probandum: Quamdiu sedebo hic te expectando? Ad hæc bonus cocus mansuetè respondit: Adsum charissime, & portabo quod placer. Ignosceas quæso tarditati meæ. Dixit etiam interdum sic ad eum: Quomodo sapit istud sic? nescis melius coquere? Fortè fratres possunt murmurare, quod debent male coctos cibos tuos comedere. Ille vero patienter increpationem audiens, & negligentem se cõfitens, Libenter, inquit, me emendabo. Cui dominus Florentius: Sæpe hoc dicis, sed parum proficis.

10. Alia quoque vice, transeunte domino Florentio per coquinam, venit post eum Ioannes, & flexis genibus traxit fimbriam vestimenti eius, veniam petens. Ad quem respiciens, ait: Quid est modo? Tunc ille: Ego feci aliquid ex amphora in cellario. Cui rursus durius respondit: Sic sic destruis res nostras, unam frangendo, & alteram fundendo. Et statim averfa facie clausit ostium coquinae, dimitrens cocum in genibus procumbentem. Qui omnia humiliter sustinens, surrexit de terra, nihil conquestus inde quasi iniuriam passus, sed sine hesitatione optime sensit de patre sancto, qui eum increpavit pro utilitate sua. His & alijs multis modis, probavit eum frequenter dominus Florentius, quem specialiter utique dilexit, & corde veneratus est propter fidelitatem eius & paupertatis amorem, de qua saepius loquebatur cum eo in coquina. Et quavis magnae literaturae non esset, habuit tamen ingenium bonum ad intelligendum scripturas, sciens caute discernere inter vitia & virtutes, & efficacia remedia dare tribulatis & tentatis.

11. Libenter legit in sacro codice tempore sibi vacante a labore, non ut doctior fieret ex scientia instante, sed ferventior in charitate ad opus redderetur. Diligenter advertit ad lectiones in mensa, colligens ex paucis verbis multa: & quod illi denegavit altitudo Latini sermonis, supplevit virtus obedientiae, & frequens meditatio beneficiorum Dei. Unde desideranter studuit in vita Domini nostri Iesu Christi, trahens ex eo totius vitae suae regulam, & propter eius amorem, amplexatus est infimum statum, & viliorum cibum, atque vestem pauperiorem. Cum legisset aliquando librum Ioannis Climaci de perfecta abrenunciatione saeculi, & mortificatione propriae voluntatis, protulit exinde sententias spiritu plenas, ut docti viri de hoc mirarentur, quod tam bonum intellectum illius libri haberet.

12. Ante paucos dies obitus sui, requisitus est ut diceret, si quid emendatione dignum in domo sciret, quia fratres libenter se emendare vellent. Tunc respondit fidelis amator pauperum, dicens: In tribus optarem emendationem nostram. Primum, ut parcius comederemus, & pauperibus amplius daretur. Secundum, ut meliora ornamenta venderentur, & precium pauperibus largiretur. Tertium, quia multos libros habemus, ut aliqui venderentur necessarijs rebus, & pauperibus melius subveniretur. His dictis, dominus Florentius congaudens deuotioni & miserationi eius, dixit: Ioannes, valde bonum est, quod dicis. Tempore infirmitatis eius, venerunt quidam pauperes clerici, ut eum visitarent. Quos ille intuens oculis misericordiae, ait: O dilecti pauperes mei, iam de caetero non potero vobis aliquid dare. Commendo vos Deo, ut vobis provideat in bono. Inter plura humilia exercitia hoc in

vsu habuit, vt omni sabbatho in memoriam mortis suæ, longū liateolum seu kedellum portaret, & in eo coquere tunc consueuit, petens & desiderans in eodem post mortem sepeliri. Quod & factum est. Nam Matthias de Machlinia, qui socius eius erat, fecit vestem illam lauari, vt in ea sepeliretur, sicut desiderauit.

13. Igitur multis bonis virtutum fructibus repletus seruus Dei Ioannes cocus, ex hac vita iam migraturus, cepit infra octauam Pentecostes apostemate tactus infirmari, & ad sequentem vitæ transitum se disponere. Cui hoc etiam ad magnum meritū creuit, quod antequam infirmaretur, curam pauperum clericorum & infirmorum, ex obedientia & charitate de nouo susceperat, cupiens eos visitare & necessaria sollicitè eis ministrare. Sed præuentus est infirmitate, & dulcedine visitationis Christi mirificè consolatus. Nam dominus Amilius, qui ipsi in infirmitate fideliter assistit, & continuè ministravit; quadam die de summo manè ad eum visitandum accessit, & quærens si aliquid vellet, de licentia eius ecclesiam intrauit missam auditorus. Qua finita redijt ad infirmum. Cui Ioannes: Placèrne mecum diuidere missam in charitate, quam audisti? Respondit Amilius: Libenter tecum totum diuido, & tribuo in charitate, dilecte frater. Ad quem Ioannes: Frater mi, Dominus noster Iesus Christus interim me visitare dignatus est. Tunc Amilius hoc audiens, dixit: Quò abiit quælo? Qui respondit: Statim quando aperuisti ianuam, disparuit. Gaudius est ergo Amilius, & gratias agens, Dominum benedixit. Et hæc mihi postmodum enarrauit.

14. Tentauit etiam Satanas seruum Dei decipere & terrere, ita dicens ad eum: Recipe bursam tuam fœtide mercator, Existimas tu, quòd pecunia tua possis emere regnum cœlorum? Humilis autem Ioannes intelligens hostis malitiam, intra se tacitè dixit: Non de me præsumo, sed de misericordia Dei, & in meritis Sanctorum. Sicque inimicus totaliter confusus abcessit, & Ioannes diuinæ misericordiæ fiducialiter se commisit. Deuotus igitur famulus Christi, ad orationem intentius se conuertit; & inter alia psalmodiæ cantica, hæc verba ruminauit: Dominus soluit compeditos, Dominus illuminat cecos. Amilius verò sedēs ad lectulum eius aurem apposuit, vt de ore agonizantis aliquid amplius audiret pro bono memoriali, sed præ raucitate infirmæ vocis intelligere non valuit.

15. Tandem diu agonizando, & contra vim mortis desudans, inter deuotas fratrum preces, qui conuenerant, spiritum vitæ exhalauit beato fine in seruitio Christi consummato, anno Domini millesimo trecentesimo nonagesimo octauo; sabbato quatuor temporum post Pentecostē, die Petronillæ Virginis. Cuius corpusculum

pusculum reconditum est in cœmeterio apud sanctum Lebunū, ubi & plures fratres post eum defuncti, in pace Christi requiescunt, per Christum in nouissimo die cum fidelibus cunctis resuscitandi. Sit laus & gloria Christo, de tam deuoto viro & humili coco; qui breui annorum curriculo & labore exiguo, sortitus est (vt piè credimus) maxima præmia in cœlo. De quo venerabilis pater dominus Ioannes Hueden prior in Wyndesem dignum testimonium reddidit, dicens: Vtinam cum tali viro, & in tali statu, mori mihi contigisset.

Deuotum exercitium eiusdem fratris Ioannis.

16 **Q**uid retribuam tibi Deus æterne, pro omnibus quæ retribuisti mihi? O dilecte Ioannes miserere tui ipsius, & pensa cum magna diligentia & omnibus viribus tuis præteritam vitam tuam; quid fuisti in sæculo, quid adhuc es, & quid promeruisti, Cogita inæstimabilem bonitatem dilecti Domini Iesu Christi, quam tibi vltra tam multos homines exhibuit; pensa quàm grauius vltra alios te indicabit, si te non emendaueris. Sta in timore, & cogita quòd ille, qui tam benignè tibi pepercit, forsitan diutius parcere nolit.

17. Pone in corde tuo, quòd hodie vel vt longissimè cras sis moriturus, & quorsum perges? Væ mihi Deus æterne, quòd fugiā à facie iræ tuæ, quia peccata mea existunt super arenam maris? Veruntamen scio verissimè, quòd nihil ita tibi displicet sicut desperare, & quòd non vis mortem peccatoris, sed pœnitentiam. Dic ergò ad eum, in gemitu cordis tui: Aspice in me miserum peccatorem, immensa pietas Dei; cōuertete ad me iniquum hominem, patens misericordia. Ecce ego desolatus, venio ad omnipotentem; vulneratus, curro ad medicum: Serua solitam pietatē tuam, qui tam diu gladium vindictæ suspendisti. Dele numerum iniquitatum mearum, multitudine miserationum tuarum. Multa alia potes etiam cogitare de misericordia Dei, sicut de Dauid, de sancto Petro & S. Paulo, de Maria Magdalena, & publicanis & alijs multis peccatoribus: prout manifestè in tota vita Christi patet, quàm misericors extitit erga pœnitentes, qui ad eum accesserunt: In quibus non ponderauit, quàm multum peccauerunt, sed quantum amauerunt.

18. Quapropter, si ad istam dilectionem debeam peruenire, tunc summè mihi necessarium est, quòd respiciam fragilitatem meam; & quòd in veritate sentiam, quòd ex meipso nihil boni possum: atque incessanter præ oculis habeā magnitudinē Dei, & fidelitatem eius: & mei ipsius paruitatē & infidelitatem ad ipsum, in quibus multa consideranda sunt. Nam si rectè hæc attendo,